

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 " "
 Helyben káshoz kerülve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszajáró
 vagy megörökösre nem vállalkozik.

Hirdetéseket és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Egyes számok ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 6.

Takarékpénztárak reformja.

(K. Ö.) A vidéki takarékpénztárak a közvélemény nyomása alatt végre rászánták magukat arra, hogy a sok pénzügyintézési sikkasztás és visszaélés által felzaklatott kedélyek lecsillapítására valamit tegyenek.

Márczius 8-án a vidéki takarékpénztárak központi kötelek létesítése céljából alakuló közgyűlést tartanak. A központi kötelek lesz tehát az az eszköz, melylyel a takarékpénztárak önmagukat megreformálják.

A kormány több ízben megígerte, hogy a takarékpénztárak reformját elkészíti, de nem tette, időt engedvén a takarékpénztáraknak, hogy a tarthatatlan állapotok javulására irányuló eszmék és azok megvalósítása a takarékpénztárakból induljon ki.

Mi is kezdetől fogva azt az álláspontot foglaltuk el, hogy a takarékpénztárak reformja azok autonómiája épségen tartásával létesíthető.

Ezt a reformot mi folyton sürgettük, figyelmeztetve a takarékpénztárakat arra, hogy siessenek a reformmal, mert ha meg nem csinálják, a betevő közönség joggal arra a következtetésre jut, hogy a takarékpénztárak ezt a reformot nem akarják megcsinálni és akkor érvénybe lép az állam szerepe, melynek kötelessége a betevők jogait legjobb tudása szerint megvédeni.

Kérdés már most, hogy ez a központi kötelek mennyiben lesz képes a betevők érdekeit megvédeni? Mert első sorban erről van szó. Szegény ország vagyunk. Azt a kis takarékosági hajlamot, melyet a takarékbetétek kifejeznek, istápolnunk kell.

Az istápolás lehető legrosszabb módja annak lehetősége, hogy a felügyelet értelmessége és felületessége és a vezetők lelkiismeretlensége miatt lehetségesek azok a takarékpénztári sikkasztások, melyek szomorú adalékát képezik a közel mult szocziális történetének.

Nos, nekünk az a meggyőződésünk, hogy az a központi kötelek, melynek célja a vidéki bankok és takarékpénztárak ügykezelését ellenőrizni, nem fogja megszüntetni a sikkasztásokat, aminthogy külföldön is vannak központi kötelek és mégis vannak sikkasztások.

Már csak azért sem hiszszük, hogy a központi kötelek az állapotok javításához hozzá fog járulni, mert rendkívül csekély érdeklődés mutatkozik a központi szervezés iránt. Ugyanis mindössze csak 32 pénzügyintézet állott össze a kötelek létesítésére.

Maga az ellenőrzés, bármily pontos és lelkiismeretes legyen az, nem elég a betevők érdekeinek a megvédelmezésére. Vannak még más irányelvek is, melyek megvalósulásra várnak, a melyek a vidéki takarékpénztárak működésének bizonyos erkölcsi bázist adnának.

Ezek közül az irányelvek közül ki kell emelnünk, hogy meg kell állapítani az alap- és tartaléktőkének a betétek-

hez való arányát, megállapítandó az egyes üzletágak maximális aránya, az osztalék maximuma meghatározandó, az ezt meghaladó tiszta nyereség egy része, mint szokásos, a tartalékalap dotálására, a másik rész pedig a betevőknek — a megállapított kamatlábon felül — osztalék gyanánt juttatandó és végül ki- mondandó, hogy csőd esetén első sorban a takarékbetétek nyerjenek kielégítést.

Látni való, hogy az autonóm ellenőrzés létesülése esetén is még sok kíváncsalom marad kielégítellen. A központi kötelek ezen kívánalmak kielégítésére már hivatásánál fogva sem lehet hivatva.

A takarékpénztárak kielégítő reformját tehát törvényhozási uton kell megcsinálni, melyet megsürgetni ezután sem fogunk megszűnni, mert meggyőződésünk, hogy a vidéki takarékpénztárak szocziális hivatásukat csak akkor lesznek képesek betölteni, ha, amíg egyrészt autonómiájukat tiszteletben tartjuk, másrészt törvényes biztosítékokkal korlátok közzé szorítjuk az emberi önzés és birvágy érdekeit.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 6.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

Több kisebb jelentőségű iromány előterjesztése után

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Gyermekszerелеm.

Irta: Schandorp Szófusz.

Amor először akkor ihletett meg, amikor másodszer beoltottak, s amikor latinul kezdtem tanulni, tehát úgy tíz-tizenégy éves koromban.

A szüleim háza mellett egy idősebb hölgy lakott, Keldrupp kisasszony, akiél rendszeren volt kosztban néhány iskolás leány. Hátsó szobájának az ablakai a kertükre néztek, amely inkább nagy volt, mint szép. A közepén zöld gyepes nagy tér volt, azon pedig bodzafa- és vadrózsalugas, abban szoktam tanulni a latin leckéimet. A latin tanulmányomra nagyon bü-zke voltam, s ugyancsak lenéztem a realba járókat, akik nem tanulták a rómaiak nyelvét.

Amint egy délután a logasban tanultam, hogy »Verres Siciliam ita vexavit«, véletlenül feltekintettem Keldrupp kisasszony ablakaira. Ah, rövid hátgerinczemen hideg borzongás futott végig. Egy sötétkék és egy halványvörös jáczintusó között a legédesebb arc mutatkozott, amelyet valaha láttam. Aranyszőke haja volt, két szeme valami könyvnek az olva-ásába volt belemélyedve. A nap oda-ütött az ablakra, sugarai ott ragyogtak a leányka arcán és firtjein.

Mintegy megbűvölve tekintetem reá. Hogyan adjak életjelt? A pad hátán zörögjek, vagy köhögéssel hívjam fel a figyelmét? Nem, ezt nem mertem. S ha feltekint, mit csináljak akkor? Megemelem a sapkámat és köszönjek neki? Ez meglehetősen izléstelen, de...

Végre feltekintett. S ekkor egyszerre mintha az ördög bujt volna belém. Mint a megriasztott macska ugrottam fel, s rohantam be a konyha nyitott ajtaján, mert úgy tetszett, mintha nevetne rajtam. Letültem a tűzhely mellé és sirva fakadtam.

— Hat maga mit sir, maga nagy kamasz? — kérde Sztina, a szakácsnő.

— Fogja be a száját — feleltem dühösen. Aztán beszaladtam az apám irodájába, a mely ilyenkor üres szokott lenni, ledítem az asztal elé, kezembe rejtettem az arczomat, s mélység-tes töprenkedésnek adtam a fejemet.

Egész nap mintegy álomban jártam fel s alá, de éjszaka úgy aludtam, mint a bunda. Az iskolában nem vettem észre magamon semmi különöset egész addig, míg el nem jött az utolsó óra. Ekkor hirtelen szorongás fogott el, féltem hazamenni.

Határozatlanul mentem le a kertbe, s dobogó szívvel ültem le a bodzabokor alá. A jáczintok közt nem volt látható senki. Ez megkönnyebbitette a szívemet...

De mikor megint feltekintettem, az a leány már ott volt az ablakban. Azt hiszem, olyan hülyén néztem rá, mint a borju. Kacza-

gott, de én komoly ránczba szedtem az arczomat. Mosolyogva intett felém, s azt mondta:

— Jó napot, kicsikém!

Kicsikém! . . . Igaz, hogy ő már lehetett tizenháromesztendő, de azért mégis csak nagyon lenéző beszéd ez!

A sapkámhoz nyultam, s köszöntöttem — a véleményem szerint — bizonyos méltósággal. De ez a méltóság nem sikerülhetett valami nagyon, mert a leány megint nevetett, s így folytatta:

— Hány éves vagy?

Három esztendővel idősebbnek hazudtam magamat.

— Kicsike vagy a korodra! A leckédet tanulod?

— Igen. A latin leckémet, — feleltem.

— Latint? Igen?

— Igen. Mással nem sokat törődöm. A többi akármelyik parasztyerek is megtanulhatja.

— Igen, az apám is mindig azt mondja, hogy csak a katonatisztek és a diákok érnek valamit. Hogy hívnak?

Megmondtam a vezeték és keresztneveimet.

— Engem Korstancziának hívnak, — jelentette ki ő. — Az apám kapitány és Kopenhágában lakik.

— Az enyém itt lakik és postamester. Láttad a cimert a kapunkon? Az irodája olyan, mint a királyé.

Bartal mosakodása.

Bartal Aurél személyes kérdésben szólal fel napirend előtt. A lapokból értesült, hogy a legutóbbi zárt ülésen Rakovszky István érintette az ő személyét. A dolgok tisztázása végett szólal fel az ország színe előtt, mert politikai ténykedését látja megtámadva. Röviden elmondja a stomfai választás történetét, amelyből oda konkludál, hogy az ő megtámadása ottani működéséért méltánytalan és igazságtalan, az arról szóló hírlapi közlemények pedig alaptalanok. Több ízben volt választási elnök és pártelnök, kérde Rakovszkyt, tud-e róla csak egy esetet is, hogy i. korrektil járt volna el? Vagy Pozsony vármegye törvényhatósága oly hitvány lenne, hogy ha ő inkorrektül járt volna el valamiben, vihetett volna és vihetne olyan előkelő szerepet ott. Csak azt kívánja Rakovszky-nak, hogy úgy személyi, mint politikai tekintetben olyan intakt legyen, mint ő. (Helyeslés a jobbon.)

Rakovszky István: Fenn tartja ama állítását, hogy a stomfai választás a törvény arcuzcsapása volt. A választásért pedig annak elnöke, a jelen esetben Bartal képviselő ur volt felelős. Ő ki lett pártja részéről vezényelve e szomorú választásra. A néppárti választókat folytonos közpórral traktálták. Fenn tartja akkori állításait. (Helyeslés balról.)

Bartal Aurél: Igaza lenne Rakovszky-nak akkor, ha hozzá panaszok érkeztek volna és ő azokat nem orvosolta volna. Amde hozzá panasz nem érkezett. Ő soha életében benificiumot nem élvezett és nem fog élvezni.

Baross Jusztin: Rakovszky őt is említette volt beszédében a várnai választással kapcsolatban. Visszautasítja a vádakát, ő ott korrektil járt el.

Elnök: Következik a napirend: az unjoczi javaslatok folytatólagos tárgyalása.

Gabányi beszéde.

Gabányi Miklós: Tiltakozik e Magyarországot kiszípolozó javaslat ellen. 36 vármegye, város kérvényezett, az ellenzék 39 határozati javaslatot adott be, a honvédelmi miniszter 1927-szer szólott közbe és a javaslatot még se vonja vissza a kormány. (Derűtlenség.) Felolvassa a diósadi kerület polgárainak meghívóját a javaslatok elleni gyűlésre. Itt vannak a karzaton Nagykaroly, Zilah stb. városok küldöttségei, (Eljenzés a szélsőbalon.) nem mulatságból jöttek fel Pestre, mert nagy költségbe kerül, de feljöttek tiltakozni a javaslat ellen, vegye le a kormány a napirendről a javaslatot, térjen már egyszer Istenéhez. (Zajos derűtlenség.) Őt egyhangulag választották, mert ellenjelöltje

visszalépett. Vissza, mert már 1/4-kor délután nem volt egy szavazója se az ellenjelöltnek, míg neki annyi volt, mint rostán a lyuk, sőt eggyel több. (Derűtlenség.) Mégis petíciót adtak be, mert hát a magyar törvények orra viaszból van, arra fordítják, amerre akarják. Ő is hasonlít Jézus Krisztushoz, mert amint Jézust föl-feszítették és harmadnapra föltámasztották, az ő mandátumát is felfeszítették, de ötödnapra feltámasztották. (Zajos derűtlenség.) Isten küldötte őt e Házba a szegény magyar nép gyámolítására. (Helyeslés a szélsőbalon.) Hát most t. Ház, ott kezdem, hogy a világ teremtesekor (Viharos derűtlenség) az Isten harmadik napon teremtette az embert, a világ koronáját. Megáldotta gondolkodó képességgel, érző szívvel és szájjal, hogy elmondhassák amit gondolnak. Itt a mi oldalunkon elmondják, de odaát nem akad senki, aki becstületes szavát felemelje a javaslat ellen, pedig vannak többen mint mi, tulságos sokan. (Derűtlenség.) Ne vessenek mameleukok. (Viharos derűtlenség.) Fáj a szive, hogy ilyen szép nevű magyar mágnás, mint báró Fejérváry osztrák kirendeltség e Házban. (Derűtlenség.)

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy magyar miniszterről nem lehet így nyilatkozni.

Gabányi Miklós: Sajnálja, hogy e derék magyar báró osztrák érzelmű lett. Fejérváry helyett jobban ráillik a Weiszburger név. (Nagy derűtlenség.) Ausztria már a szabadságharczól folyton szípolozza az országot, erre törekedtek 67 óta az összes magyar kormányok. A mostani miniszterelnök pedig többet ártott az országnak, mint összes elődei.

Szell Kálmán: Maga se hiszi.

Gabányi Miklós: Ráolvassa a bűlalajstromot: Kvóta, civillista, kiegyezés, katona javaslatok, a posta, vasut drágítása. Nem érti, miért teszi mindezeket, miért ragaszkodik oly görcsösen a miniszterelnöki székhöz. Felkéri a miniszterelnököt, ne hagyja üresen a belügyi tárczát, töltsse be, de ne úgy, mint a multkor a kereskedelmit, hogy Horánszkyt csak három héttel nevezték ki halála előtt. (Derűtlenség.) Hiszen vannak itt bölcsek férfiak elegenden, kik alkalmasak arra, itt van Beöthy Akos, Barabás Béla, Komjáthy, válogathatnának köztük. (Zajos derűtlenség.)

Szell Kálmán: Vagy Gabányi!

Gabányi Miklós: Én nem vágyok hatalmasságokra. Most pedig diszparcellába fogom osztani a többséget. Az elsőbe a nemzetiségiek tartoznak, felhívja őket, ne szavazzák meg a javaslatokat. A második parcellába tartoznak a miniszterek, kivéve a honvédelmit, mert annak külön parcellája van. A miniszterek csak azért szavaznak meg mindent, mert

ragaszkodnak székeikhez, következő parcellában a miniszter kandidátusok vannak, ezek épen úgy, mint a következő parcellában levő államtitkár előadó kandidátusok szintén mindent megszavaznak. Most jön az utolsó parcella, a honvédelmi miniszter. Már 24 éve ül a nyakunkon, mint osztrák kirendeltség.

Elnök: A kifejezésekért megint.

Gabányi: Már most van neki évi 50.000 forintja.

Fejérváry Géza br.: Ráfizet arra, amennyi hiányzik?

Gabányi: Ugy hallottam, de mondjuk, hogy annyi korona. Most már menyire gyűl fel az 24 év alatt. E mellett pedig szabad lakása is van. (Derűtlenség) Arra kéri Fejérváryt, akinek egyik lába már ugys penzióban, a másik a korporsóban van. (Nagy mozgás a jobboldalon. Felkiáltások: Eláll! Eláll! Rendre! Rendre! Pfu! Szégyen! Gyalázat! A kormánypárt tündetőleg kivonul a teremből.)

Fejérváry Géza báró: Semmi közö hozzá.

Elnök: Megint e kifejezésért.

Gabányi: Engedelmet kérek, rosszul fejeztem ki magam. Arra akarom kérni a minisztert, hagyja már el azt a széket. Ugyanerre kéri Apponyit is, aki szívében ugys ellenzék, valamint a nemzet nagynevű hőseinek, mint Batthyányinak, Andrásynak utódait, szavaikat a javaslatok ellen adják le. A katonai szolgáltról szólva a maga szolgálati éveiből sorol fel példákat, arra, hogy a hadsereg germanizál. Szünetet kér.

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Gabányi folytatja beszédét.

Nagy-Károly és Zilah monstre küldöttsége.

Budapest, márc. 6.

Ismét két nagy küldöttség jött ma a vidékről a fővárosba és járult a képviselőház elnöke elé tiltakozni a katonai javaslatok ellen. **Nagy-Károly** és **Zilah** városokból jött a küldöttség, számra vagy háromszázan. A nagy-károlyiakat vezette dr. **Roosz** Samu, a szabad-elvű párt elnöke és dr. **Adler** Adolf, a zilahiakat **Csetnek** Pál.

Már reggel ötök érkezett a küldöttség a fővárosba, de csak kilenczkor volt hivatalos fogadás. Akkor vonultak elébök **Lengyel** Zol-

— Igen, láttam, hogy az apád is egyenruhát hord. De nincs neki vállrózsája, miot az enyémmnek, ha diszben van . . . De hallod-e, most már eredj innen, nekem a francia igéket kell tanulnom . . . Nem szabad megállni d itt az ablakom alatt. Az nem illik . . . Eredj, kicsike, légy jó, menj innen.

Francia igéket! . . . Hm, mintha nekem nem volnának latin igéim! Szívemben daczczal, szememben visszafojtott könnyekkel meatem megint a padomhoz s mérgemben olyan hangosan kezdtem tanulni, hogy csak ugy visszhangzott tőle a kert: fero, ferre, tuli, latum. Közben pedig a jáczintuscserépek mögül vékony szopránban csegett ki: que j'aillie, que tu ailles, qu'il aille.

Aféle tudományos versengés volt ez. Kis idő múlva a tekintetünk megint találkozott, s Conny megint elnevette magát:

— Bolondos fiu vagy.

— Miért?

— Nem tudom. De ugy-e, szeretsz egy kicsit?

— Nem igaz.

— De igaz. Szeretsz.

Aztán félretolta a jáczintusokat, kihajolt az ablakon s azt mondta:

— Ah, itt jól lehet futkosni, játszani.

S egy fejmozdulattal hátravetve a fürtjeit, félig jókedvű, félig félénk tekintettel kémlelt körül . . . Aztán egy ugrással kint termett az alacsony ablakon keresztül s ott állt előtttem. Az első pillanatban mintegy meg voltam

kövülve. De Conny hirtelen hábaült s elkiáltva:

— Fogj meg, ha tudsz! — s elkezdett vágatni.

Vad hajsza kezdődött ott a gyepes téren. Conny ugy szaladt, mint az őz slányok szokása szerint hangosan sikoltozott futás közb-n. En ugy szaladtam utána mint a kopó, de fájdalom, nem tudtam utólézni. Hirtelen félreugrott, be a lugaiba s ott lihegve, nekipirulva dobta le magát a padra.

— Meg ne üss! — kiáltotta, mikor látta, hogy közeledem feléje.

— De megütlek! — feleltem vakmerően.

— Ha megütsz, akkor . . .

— Mi lesz akkor?

Ott álltam egészen szembe vele s belenéztem a szemébe, amelynek a szürkés kékségét egészen elnyelte a feketéje. Ugy éreztem, mintha a kutunk káváján át tekintetem volna le a sötét mélységbe. Ugy csalogatott ez a kifürkészhetetlen mélység. A fejem előre hajolt.

Ekkor egyszerre megragadta mind a két fületem s hátraszorította a fejemet.

— Te, ha megcsókolsz akkor . . .

— Mi lesz akkor?

S erőszakosan ki akartam szabadítani a fejemet . . . A leány ereje kezdett kimerülni . . . A szeme szikrát hányt és gonoszul tekintett rám . . . Hirtelen leeresztette a két karját s hangosan kacagva mondta:

— Akkor inkább én csókollak meg előbb.

Villámgyorsan körültekintett, csókot nyomott az ajkamra, s a következő pillanatban eltűnt az ablakban.

Jóformán nem is tudtam, mi történt velem. Beszaladtam a konyhába, s ott lerokkadtam egy székre . . . Mikor lefeküdtem, még sokáig nem tudtam elaludni, tele voltam a vágygyal, hogy megcsókolhassam Conny vékony, fehér kezét. Másnap megtörtént, — életemben először — hogy szidást kaptam a tanítómól, amiért nem tudtam a latin leczkemet.

Délután szaladtam ki a keribe. Ott az ablakban nem volt látható senki. Csak hosszabb vártatva merült fel a szőke, fűrtös fej, anélkül, hogy engem csak egy pillantásra is méltatott volna.

Kiáltani nem mertem neki, leültem a padra, s azzal akartam felhívni a figyelmét, hogy olyan hangosan olvastam a latin könyvemből, hogy csak ugy zengett az egész kert.

Hiábavaló volt. S ez ismétlődött napról napra. A könny a szemembe szökött, de iparkodtam férfiasan erőt venni magamon s azt mondtam magamban:

— Utálatos teremtés.

De azért esténként az ágyban folyton csak rá gondoltam.

A Conny után való kielégítetlen sóvárgás végre egészen összetört. Az anyám sokszor kérdezte, mi a bajom s végre is minden tiltakozásom ellenére orvost hívatott. Az orvos kikérdezett s azt mondta, hogy a gyomorom van elrontva; orvosságot adott, amitől

tán és *Luby Géza* képviselők, akkor vonult ki fogadásukra kétszáz egyetemi hallgató is *Fékey László* vezetésével. Zászlóval vonultak végig a főváros utcáin a parlament felé, hová tíz óratáj érkeztek.

Farkas János főterembiztos vezette fel a főkapun a küldöttséget a delegációs terembe, ahol *Apponyi* házelnök fogadta őket.

A házban a küldöttséghez csatlakozott *Madarász József* és *Szederkényi Nándor* képviselő is.

Gróf *Apponyi* Albertet a küldöttség nevében a nagykárolyiak részéről *Luby Géza*, a zilahiak részéről pedig *Lengyel Zoltán* üdvözölte s ők adták át a Házelnöknek a két város közönségének kérvényét a katonai javaslatok ellen.

Gróf *Apponyi* Albert a küldöttséghez érre a következő szavakat intézte:

Tisztelt Uraim!

A kérvényeket, melyeket a képviselők nekem átadtak, alkotmányos kötelességem szerint a Ház elé fogom terjeszteni, melynek bölcsesége ez ügyben dönteni fog. Jól méltóztatnak tudni, amint azt már előzőleg megjelent küldöttségeknek elmondani szerencsés voltam, hogy elnöki állásom tartózkodást parancsol minden érdemleges nyilatkozattól. Ez állás kötelessége, amelyet gyenge erőmhöz képest teljesíteni fogok, abból áll, hogy a tárgyalásokat pártatlanul vezesse, hogy úgy a szólásszabadságot mint a szólásszabadságnak alkotmányosan és házszabályilag létező korlátait megőrizzem és hogy tölem telhetőleg előmozdítsam a törvényhozás döntését. Önök alkotmányos jogukat gyakorolják, midőn kívánságaiknak törvényes formában kifejezést adnak; kérem Önöket, hogy hasonló alkotmányos szellemben, bizalommal várják és annak idején megnyugvással fogadják a törvényhozás döntését. Köszönöm, hogy idejöttükön engem látogatásukkal megtisztelni szivesek voltak.

A küldöttség megéljenzte *Apponyi*-t, ki ezután felvezette a deputáció tagjait a Ház karzatára.

még rosszabbul lettem. Ekkor az apám azt mondta:

— Holnap vizlek Kopenhágába, hogy okos orvossal vizsgáltsalak meg.

S hiábavaló volt a kérésem, hogy ne menjünk, másnap utban voltunk a főváros felé.

Lámpások tengere, csodálatos tündérpaloták, nagy parkok, zene mindenfelé, rakéták, görögötz, a színház, főképpen a színház a fehér molnárlegényekkel s az aranyrojtos táncmesterrel... ah, az gyönyörű volt... De a legszebb volt *Colombina* kurta, ezüsttől s aranytól csillogó gyászruhájában. Mellette elhomályosodott minden más asszonyi teremtmény. Ah, ha én lehetnék a táncmester helyén, ha én tánczolhatnék vele bengáli tűzek fényében, klarinét hangjára... mesél! *Colombina* sokkal is tündéresebb volt, mintsem, hogy valami földi vágyat ébresztett volna bennem.

Egész éjjel csak róla álmodtam s bengáli fény, tüsszögő rakéta, kúrthang szötte át az álmaimat.

Mikor egy hét múlva az apámmal együtt hazatértünk, *Keldrupp* kisasszony ablakát még csak egy pillantásra sem méltattam. S mikor egyszer megjelent ott a szőke, fűrés fű, egy utasítottam el magamtól, mint az olyan ételt, amelylyel egyszer tulságosan jóllakunk. Platói szerelmet éreztem *Colombina* iránt s ez nem zavart a latin leczkémben.

† Sr. M. Immaculata.

Ha az érett gyümölcs lehull a fáról, az természetes; ha a sok vihar pusztító hatalmán gyözedelmeskedő büszke tölgy gyökerei, ágai évek múltán felmondják a további életműködést, s az imént még hatalmas tölgy nem zöldül, hanem korhadásnak indul, fáj pusztulását látni, de utóvégre is nem élhet örökké!

De mért pusztul el olykor, a sok tavasszal kecsesgató fiatal csemete? S egy zord fagyos szél mért tarolja le a mező, a kert legszébb virágait?

És az ember? Ha egy érdemekben gazdag, de magas kort ért élet száll a sirba, azzal vigasztaljuk magunkat, bármennyire érzékeny is a veszteség, hogy ennek a természet törvénye szerint be kell vala következni; de mit szóljunk akkor, ha egy ifju, szép képzettségű lányka, fiatal zárdaszűz adja vissza nemes lelkét Teremtőjének?

A látogatásaiban is imádandó isteni gondviselés akaratán való megnyugvással a Bölcsesség könyvének szavaival felelünk: „Istennek tetszén, kedvessé lett és a bűnösök között él-vén, elvitetett. Elragadtatott, hogy a gonoszság el ne változtassa értelmét, vagy hogy a tetetés meg ne csalja az ő lelkét.” (Bölcs 4, 10, 11.) A szentírás e szavaiban találnak megnyugvást a helybeli sz. *Orsolya-zárda* rendtagjai és tanítványai is, midőn Istenben boldogult ifju rendtársuk, illetve távárujók: Szt. *József*-ről nevezett Sr. *Mária Immaculata*, szül. *Szabados* Iona ravatala köré gyülekezve az oly korán elköltözött nemes lélekben a valóban Isten szíve szerinti buzgó kartársnőt s kötelességtudó tanárnőt siratják.

Alig élt! 1878 május 15-én született Nagy-Károlyban; elemi iskolai tanulmányainak befejeztével, a polgári iskola és tanítóképző intézet évfolyamainak elvégzése végett a nagyvárad sz. *Orsolya-zárdába* jött; elemi iskolai tanítónői oklevelének megszerzése után több éven át működött mint tanító a zárda belső neveldejének elemi iskoláiban. S míg lelkiismeretes pontossággal oktatgatta kisdud tanítványait az elemi ismeretekre, nemes lelkében az alatt mindig jobban és jobban tért foglalt a gondolat, hogy ő a rend tagjai közé lép; 1901-ik év augusztus 28-án beöltözött; eközben nemes tudásvágya magasabb ismeretek elsajátítására sarkalta őt, s még ugyanazon év december havában megszerezte a polgári iskolai tanárnői oklevelet is. De fájdalom, munkásságának gyümölcsét sem ő, sem a rendház nem sokáig élvezhette; mult év augusztus havában oly erővel támadta meg egy lassu, de kéllehetetlenül pusztító betegség, hogy attól kezdve napjainak számát csak nyujtani, de az életet megmenteni nem lehetett; míg végre hosszas, de Isten akaratán való teljes megnyugvással viselt betegségétől tegnap reggel f-lszabadítá át a halál.

Igazán alig élt! Elte virágában adta vissza lelkét Teremtőjének!

A legnemesebb hivatás lelkiismeretes, önfelelő teljességében így eltöltött élet, ha még oly rövid volt is az, remélheti az igazak bérért, minek elnyerésében támogatni fogja őt minden bizonynyal az életben maradtak buzgó imája is, s így Sr. *Immaculata*-nak, aki „a vitis hujus saeculi immaculate se custodivit”, f-jér fog tétetni az örök üdvösség koronájá! R. I. P.!

Az elhunytól, kiben *Fetser* Antal apátkanonok unokahúgát gyászolja, az *Orsolya-zárda* a következő gyászjelentést adta ki:

Jézus! *Mária*! *József*! *Angela*! *Orsolya*! Az üdvösségnek 1903. esztendejében márczius 6-án reggel 4 órakor, sz. Annáról nevezett nagyvárad sz. *Orsolya-zárdánkban* elhunyt az Urban, a halotti szentség-ajtatós felvétele után, kedves kartestvérünk Szent *József*-ről nevezett *Soror Mária Immaculata* született *Szabados* Iona életének 25 ik, szerzetesi életének más-odik esztendejében; hült tetemei *márczius 7-én d. u. 4 órakor* fognak elhunynak lelkét a t. Papságnak, a zárda-szűzeknek és a keresztény hűveknek buzgó imáiba ajánljuk. Requiescat in Pace!

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

- Márcz. 7. Tenyészbika vásár Nagyszalontán
Márcz. 7. Nagyvárad város központi választmányának ülése d. u. 4 órakor.
Márczius 11. Kiskereskedők társulatának közgyűlése d. u. 8 órakor.
Márcz. 8. A bismegyei főegylet hangversenye.
Márcz. 8. A Szegligeti társaság felolvasó ülése d. e. 11 órakor a kath. jogakadémián.
Márcz. 14. A Szegligeti társaság közgyűlése d. e. 10 órákor a városháza nagytermében.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 15. A közs. polgári leányiskola kurucz-ünnepélye a Csarnokban.
Márcz. 16. A nagyváradai gőzmozdonyu közüti vaspálya r. t. közgyűlése d. e. 10 órakor.
Márcz. 22. A kath. főgymnázium ifjuságának matinéja d. e. 11 órakor.
Márcz. 22. Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 10 órákor a városháza nagytermében.
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **Márczius Idusa az iskolákban.** Az újvárosi községi elemi fiiskola tanítótestülete és növendékei szombaton (14-én) d. e. 1/2, 9 órákor ünneplik meg a szabadság dicső napjának évfordulóját a következő műsorral:

1. *Himnusz.* Eneklük a növendékek.
2. *Megnyitó beszéd.* Tartja: *Vaday József* igazgató.
3. *Petőfi* S. Talpra magyar. Szavalja: *Klems Ferencz* V. o. t. *Petőfi* S. Márczius 15. Szavalja: *Nagy János* IV. o. t. *Pósa* L.: Magyar vagyok. Szavalja: *Szabó Gyula* II. o. t. *Losonczy* L.: Isten áldd meg Szavalja: *Kellner Ernő* II. o. t.
4. *Emlékbeszéd.* Tartja: *Bodnár János* tanító.
5. *Kossuth* nóta. Eneklük a növendékek.
6. *Tóth* K.: Előre. Szavalja: *Klein Béla* III. o. t. *Endrődi* S.: Eb ura fakó. Szavalja: *Lukács György* IV. o. t. *Tárkányi* B.: Mohácsi temető. Szavalja: *Kohn Zoltán* III. o. t. *Tóth* B.: Bathányi halálára. Szavalja: *Adler Jenő* III. o. t.
7. *Marseilles.* Eneklük a növendékek.
8. *Huszár* hőstett. Irta: *Bodnár János*, felolvassa: *Ligeti József* V. o. t.
9. *Gáspár* J.: Márczius 15. Szavalja: *Flegman Ernő*. *Pósa* L.: *Petőfi*. Szavalja: *Róth Károly* 4. o. t. *Endrődi* S.: Kurucz versek. Szavalja: *Bleyer Dezső* és *Gyöngyösi Dezső* IV. o. tanulók.
10. *Szózat.* Eneklük a növendékek.

A várad olasz községi elemi fiiskolában szombaton, f. hó 14-én délután tartják meg márczius idusának emlékét az iskola egyik termében. *Rátkay* József csoportigazgató a hazafias ünnepélyre meghívta a Nagyváradon élő 48 as agg honvédeket. Szavallások, szabadelőadások lesznek a branyiszkói csatáról, Bemről, s a szabadságharcz több nagy alakjáról. Az ünnepélyre szivesen látják az érdeklődő közönséget

* **Felolvasás a jogászegyletben.** A nagyvárad jogászegylet ma, szombaton délután 5 órákor a törvényszéki palota első emeleti tanácstermében felolvasó ülést tart, melyen dr. *Várady* Zsigmond ügyvéd fog szabad előadást tartani két fontos, a jogászöröket erősen érdeklő és aktuális tárgy valamelyikéről és pedig vagy a törvénytelen gyermekek jogi helyzetéről, vagy pedig az esküdtszéki intézményről. Az érdekes előadást nemcsak az egylet tagjai, hanem vendégek is végig hallgathatják.

* **Megszökött cseléd.** *Conrad* Gyula helyi lakos B-m-utca 19. sz. alatti lakásáról *Szakács* Katicza nevű cselédje tegnap délelőtt 11 óra tájt eltávozott, magával vivén egy csomó ruháneműt s gazdája 2-éves fiát. A gyalogosan buktató leány kint a *Deszkási*-féle malom molnárjának fel tűnt; főleg azért is, mivel szemmel láthatólag ittas volt s a gyermekkel nagyon durvan bánt. A molnár végre is elvette tőle a gyermeket és a rendőrségre vitte fel. Majd pedig az eltávozott nőre felhívta a csendőrség figyelmét, a ki azonban már nem talált nyomára a szökött cselédnek. A déli órákban azután a rendőrségen megjelent *Conrad*-nak átadták a gyermeket, ellenben a cselédet a rendőrség most is kutatja.

* **A 48-asok és március 15.** Fújdogál a márciusi enyhe szellő, közel március idusa, nemzeti ünnaszületésünk 55-ik évfordulója. A nagy napot évről-évre méltó fényvel őrli meg a magyar nemzet. Az ünneplésre már Nagyváradon is több előkészületek történtek, különösen az iskolákban. Mostan pedig Nagyvárad város független polgársága készül az ünneplés módozatainak megállapítására és e végből holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor a függetlenségi és 48-as párt választmánya a kör helyiségében ülést tart, melyen való megjelenésre a választmányi tagokat ez uton is felkéri *Szokoló* Tamás pártelnök. Az ünneplés nagyarányúnak mutatkozik, amennyiben jelen lesz a város országgyűlési képviselője, *Barabás* Béla.

* **A Gyermekkorház működése.** Alig pár hónap óta működik Nagyváradon a Sztaroveszky-féle alapítványi gyermekkorház s már is látszik, hogy minden tekintetben megfelel neves hivatásának, a közönség pedig megszokta és felkarolta. Bizonyos idegenkedést képzelt a közönség részéről a gyermekkorház iránt mindenki s a tapasztalat azt mutatja, hogy teljes bizalommal keresik fel a szülők ezen áldásos intézményt. Első sorban ez dr. *Schiff* Ernő igazgató-főorvos érdeme, aki odaadó buzgalommal, nagy szak tudással vezeti a kórház ügyeit. A gyermekkorház igazgató-választmánya tegnap délután tartott ülésén, *Rimler* Károly polgármester elnöklése alatt jelen voltak: dr. *Konrád Márk*, dr. *Schiff* Ernő, dr. *Kornstein* Lajos, dr. *Baróthy* Ákos, *Papp* György, *Csák* Máté, *Darvasy* Lajos, *Ragány* János és *Eleméry* Ferenc jegyző. Az ülésnek legérdekesebb tárgya volt az igazgató-főorvos jelentése a kórház betegforgalmáról és pénzügyi állásáról. A megnyitás, azaz november hó közepe óta felvettek összesen 57 beteg gyermeket, akiket tulnyomó részben önként hoztak be a hozzátartozói. Elbocsátottak: gyógyulva 31, tetemesen javulva 6, javulatlanul 3 beteget s meghalt 2 beteg, mindkettő gümőkóros agyhártyalobos volt s már gyógyíthatlan állapotban szállították a kórházba. A betegek közül 12 tüdő- és mellhártyalobos beteg volt s mind kigyógyult. 15 kisebb műtétet végzett saját maga, 2 nagyobb műtétet pedig dr. *Rács* Miksa segítségével. Jelenleg 15 beteget gyógykezelnék a kórházban. A bejáró betegek részére a rendelések mind sürűbbek lesznek. Novemberben 10, decemberben 15, januárban 31 és februárban 44 ambulans beteg keresett segílyt a kórház rendelő irodájában s 4 kisebb műtét is volt ilyen bejáró betegekben. — A kórház pénzügyi része szintén ilyen örvendetes. A kórház önmaga tartja fenn magát, legfeljebb a téli tüzelőfa költsége esik az alapítvány kamataira. Az élelmezés úgy a betegeknek, mint a kórházi személyzetnél mintaszert s átlag 40 fillérbe került egy nap. Az ellátás is teljesen megfelelő. Bejelentette még az igazgató-főorvos, hogy a várad-olaszi négy gyógyszerár azt kéri, hogy fél-évenként felváltva szolgáltatassák a kórház részére a gyógyszert, 20 százalékos engedménnyel. Az igazgató főorvos ezzel szemben ajánlja, hogy a kórház szomszédságában levő Irgalmas gyógyszerárból szerezzék be a különben is alig pár száz koronányi gyógyszert. Dr. *Kornstein* Lajos és dr. *Konrád* Márk örömet fejezte ki, hogy oly örvendetes eredményt mutat minden tekintetben az új gyógyintézet. Dr. *Rács* Miksa és dr. *Waldmann* Béla szemorvosnak köszönetet szavaztak közreműködésükért s felkérlik a főispánt, hogy mindkettőt tiszteletbeli rendelő orvossá nevezze ki. Elnök végül még bejelentette, hogy az őszre valószínűleg nyer a kórház ápoló apáczákat s e tekintetben is elég lesz téve a szabályrendeletnek.

* **Utmesteri iskola Nagyváradon.** A kereskedelemügyi miniszter utmesteri iskolákat óhajt létesíteni a vidéken s éppen Nagyváradon is, azonban az iskola fenntartásához, hozzájárulást kér. *Ragány* János főszámvevő azt javasolja, hogy Nagyvárad városa a két első évben 330—330 koronával, a további években pedig 60—60 koronával járuljon az utmesteri iskola fenntartásához.

* **Apagyilkosság.** Nagy István jómódu micskei gazda embert múlt hó 28-án pinczéjében halva találták. A csendőrség és községi előjáróság jelentésére *Huttyray Lukács* Andor körorvos *Micskére* jött és megvizsgálván a hullát, megállapította a gyilkosságot. Majd kiszállott a nagyvárad vizsgálo bizottság *Vámosi* Mihály kir. alügyész, *Ember* Géza kir. vizsgálóbíró, *Grósz* Menyhért és *Gerő* Nándor orvosok. A vizsgálat határozottan megállapította a hulla felbontása után a gyilkosságot. A meggyilkolt embernek 6 bordája össze volt törve, nyakacsigolyáját kitörték. Erős küzdelme lehetett az idős; de elég erőteljes embernek. A gyanusnak látszó egyéneket letartóztatták. Különös véletlenségből *Ramocsa* terjei rovott előéletű lakost tartóztatták le, kinek arca össze van karmolva és kezei éppen a meggyilkolt arcán látható sérelmes sebre illett volna és meg is van harapva, majdnem őt tartották a gyilkosnak, de ahibijét megtudta állapítani és bebizonyította, hogy egyik társával, mikor sirt ástak, összeverekedett és onnan származnak sérülései.

Letartóztatták a meggyilkolt leányát is, Horvát Miklósnét, akiről a hír azt rebesgette, hogy nehezen várja jómódu apja halálát és akinél különösen az volt a gyanus, hogy vakmerő természete daczára fényes nappal nem mert lemenni a pinczébe, hanem szomszédokat hitt le a pinczébe apját keresendő. Napokig hiába vallatták, tőle semmit meg nem tudtak; végre folyó hó 5-én az ügyes csendőrségnek minden nagyobb bántalmazás nélkül megvallotta, hogy apját *Komáromi* István cselédje által 100 korona bér ígérete mellett meggyilkoltatta. A gyilkost elfogták és körülményesen mindent bevallott. A szerencsétlen gonosztevőkre most már az igazságszolgáltatás méltó büntetése vár. Sulyosító körülmény az, hogy apja szerette leányát, gyakran segítette és nem volt szegény sorsban.

* **Lefülett betörő.** Tegnapelőtt este 10 óra tájban a Varju-utcán levő Baksa Tamás-féle hentesüzlet előtt egy gyanus alakot látott az őrszolgálatot teljesítő *Vass* Károly rendőr. A gyanus ember folyton a hentesboltot kerülgette és gyanakvólag nézett körül, hogy látja-e őt valaki. Persze a rendőr olyan helyről kísérte őt figyelemmel, honnan nem volt észrevehető. Egyszer aztán nekibátorodott az éjjeli alak, nevének *Pallér* Béla, foglalkozására nézve notórius tolvaj s kifeszített egy utcái ablakot, majd a boltajtó belső üveges ajtaján levő aklakot. Vesztere azonban voltak az üzletben és pedig maga a gazda *Baksa* Tamás és *Szegedi* Sándor. *Pallér* ijedten igyekezett menekülni a csapdából és futásnak eredt. Futott egészen a Szilágyi-féle vendéglőig, hova üldözöje, *Vass* rendőr elől menekült. Itt azonban a rendőr őt elfogta — bár erős dulakodás után — s a rendőrségre kísérte, hol lezárták.

* **Veszélyes épületek a temetőben.** A várad-olaszi temető őre: *Jankay* Mihály érdekes beadványt intézett a városhoz. A temető ör lakóháza olyan állapotban van, hogy nemcsak ki-bejár rajta a szél, hanem attól lehet félni, hogy a nyakukba szakad. Csordacsics *Ferenc* városi építész tanácsára ki is költözött *Jankay* a házból. Még érdekesebb, a pár évvel ezelőtt sirokra épített bonczház is veszélyes állapotban van. A falai alászállottak, a menyezete pedig összehasadozott. Nehogy valami szerencsétlenség történnék, a bonczház kijavítását elrendelték. *Jankay* temetőőr kéri a várost, hogy az ör lakásának kijavítása vagy újból építése iránt intézkedjék.

* **Egy elhagyott utca rendezése.** Nagyvárad legtöbb utcája annyira el van hagyva, hogy a legutolsó oláh faluval egy szinten áll. Ilyen elhagyott nagyforgalmu utca a Csengery-utca (azelőtt *Nagykut-utca*), amelynek járdája nincs ugyan, de két árok húzódik végig rajta és sár esetén bokáig lehet gázolni a kotyvalékban. Az utca lakossága nevében most *Székely* Sándor káptalani számvevő, ottani háztulajdonos azon kérelmet terjesztette be a városhoz, hogy az utca két járdáját cement burkolattal láttassa el a város s a költség 1/3-ad részét hajlandók a háztulajdonosok viselni. A folyókákat és a koci utat pedig kőrözkövel burkoltassa ki a város. A járdákat 2 1/2 méter szélességben kéri elkészíttetni, hogy az utszéleket befásíthassák.

* **Egy család tragédiája.** Nagy csapás érte *Szabó* Gáspárt, az újvárosi községi iskolák szolgáját. Eppen ma egy hete, hogy elvitték a kis *Tóni* fiát a járványkórházba, két napra rá elvitték a kis *Emma* leányát is, — ma pedig kiviszik a két kis testvért a — temetőbe. A roncsoló toroklob egy hét alatt két gyermek-től fosztotta meg a szerencsétlen szülőket, a kiknek a részére a tantestület a maga körében gyűjtést indított. A két kis testvért ma d. e. 10 órakor temetik a járványkórházból a *Rulikovszky* temetőbe.

* **Drága feketekává.** *Rosinger* Péter helybeli fakeskedő nagyon drágán fizette meg tegnap délután az ebéd után elköltött feketekáváját. Ugy két óra tájban a *Lloyd* kávéházba tért be egy feketekávára, kűnn a kávéház előtt hagyva szép s nem régi *Rösler*-féle 160 koronát érő bicziklijét. Mig ő bent nyugodtan kávézott, valaki — eddig még homály borítja kiletét — felkapott a bicziklire s elkarikázott. A rendőrség a tettest nyomozza. Ugy látszik nem tanácsos a biczikliket csak úgy szabadon a kávéházak előtt hagyni, mert könnyen más gazdára akad. Már pedig e szokás nagyban divik Váradon. Sokszor egész raj biczikli támasztja különösen nyáron a kávéházak falát.

* **Megfulladt munkások.** Nagy szerencsétlenség történt szerdán délelőtt *Gárdonyi* községben, hol három munkásember vesztette életét. Tudósítónk jelentése szerint a szerencsétlenség kutatás közben történt. A községi előjáróság ugyanis kutat ásott kint a határban. A munkát *Vonák* Márton, *Vibok* András, *Tajtó* Ferenc és *Dora* Mihály odaváló lakosok vállalták el, akik még a múlt hétfőn hozzá fogtak a munkához. A puha földben elég gyorsan haladtak munkájukkal, ugyanarra, hogy már szerdán reggel 12 méter mélységben voltak. Szerdán délelőtt *Vonák*, *Vibok* és *Tajtó* dolgoztak lent a kutban, míg *Dora* Mihály a kiásott földet huzta ki a mederből. A három ember mit sem gyanítva dolgozott, miközben a kiásott kútnak egyik oldala beomlott s a lezuhant földtömeg eltemette a három embert. *Bora*, mivel egyedül volt fent, nem tudott segíteni társain, beszaladt tehát a faluba, amely jó félóra járásnyira fekszik a szerencsétlenség színhelyétől s az előjáróságtól kért segítséget társai megmentésére. Az esetnek villámgyorsan terjedt el a híre, s a falubeli emberek ásókkal és kapákkal futottak a helyszínére, hol azonnal hozzáfogtak a lehullott földtömeg kiszedéséhez. Munkájukat azonban nagyon megnehezítette az a körülmény, hogy folyton új és újabb beomlások történtek. Végre délután négy óra tájban sikerült a földet annyira kihányni, hogy megtalálták a három embert, de már akkor mind a három meg volt fulladva. A három ember hozzátartozói, a szerencsétlenség hírére szintén kifutottak a kúthoz s kétségbe esve lesték a pillanatot, hogy meglássák kenyérkeresőjüket, kiket azonban halva hoztak fel. A megejtett vizsgálat szerint a munkások maguk voltak okozói saját szerencsétlenségüknek.

* **Találtak** egy rozsdás kettős puskacsövet és lánczon lógó két kis kulcsot. Tulajdonosaik átvethetik a rendőrség 4-ik számú szobájában.

x **Mindenki tudja**, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

MŰVESZET.

A nőgyelet hangversenye.

Nap, mint nap a déli korzó látogatói tömegesen szemlélnék nagy érdeklődéssel egyes kirakatokat, melyekben a biharmegyei nőgyelet holnapi szenzációs hangversenye világhírű szereplőinek: *Szojyer Ilonka*, *Várady Aranka* és *Geyer Stefike* arcképei vannak kitéve.

De nem csak a képeket nézik sokan, hanem a Deutsch-féle khinaezüst-üzlet is állandóan telve van, mert özv. Grunwald Henrikné urnő itt szolgáltatja ki a jegyeket azoknak, akik előre gondoskodnak maguknak jó helyet biztosítani. Erre szükség is van, mert tekintve a hangversenynél páratlan művészi voltát, alighanem szűk lesz a „Kereskedelmi Csarnok” a közönség befogadására.

Várady Antal, a kiváló író, ki szintén szerepel a hangversenyen, már tegnap délután megérkezett bájos úde szépségű leányával Arankával. A többi szereplők ma érkeznek.

Jegyek még ma is kaphatók 5, 3, és 2 koronáért Deutsch khinaezüst üzletében.

IRODALOM.

Az Örökimádás IV. évfolyamának február havi füzeté megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgokat tartalmazza: A pápa jubileuma. — Pápa és Oltáriszentség. — XIII. Leó. — A pápa miséje. — Az igaz élet kuforrása. — Támogassuk a kath. sajtót. — Lauda Sion. — Miatyánk... Üdvözlégy Mária... — Magányban. — Egy protestáns nyilatkozata. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés az Oltáriszentségről. — Irodalom. — Befolyt díjak. — Kimutatás. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: *Vicomte Letorieres* (Várady Aranka vendégjátéka.)
Vasárnap: d. u. *Katalin*, este: *Szökött katoná.*

Várady Aranka vendégszereplése.

Ma, szombaton este lép föl először *Várady Aranka*, a Szigligeti-színház fiatal, bájos vendége. *Vicomte Letorieres*, e kedves francia vigjáték czim szerepét játssza a talentumos fiatal színésznő. E szerepben hatalmas sikere volt Budapesten. Örley Flóra, T. Pogány Janka, Peterdy Etelka, Tóth Elek, Bognár János, Krasznay Andor, Bérczy Gyula és Szatmáry Arpád játszanak még a darabban. Az előadás bérletszűnetes. Hétfőn a Nagymama Mártha szerepét játssza Várady Aranka.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután — mint már jelentettük — a *Katalin* operett kerül színre a Szigligeti-színházban. Este Szigligeti-este lesz. A *Szökött katonát* játszik.

Várady Aranka kisasszonynak, az orsz. színész akadémia végzett növendékének fellelével.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 169.

Bérlet 151. sz.

Ma szombaton, 1903. március 7-én:

Vicomte Letorieres.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Soubise herceg, marchall	—	Bognár J.
Soubise hercegné, neje	—	Tóváry Anna
Vicomte Letorieres	—	Várady Aranka
Hugeon Tibullus Menetaos, báró	—	Tóth Elek
Hermína, nővére	—	Peterdy Etel
Deperrieres, ügyvéd	—	Krasznay Andor
Veronika, testvérhuga	—	T. Pogány Janka
Pomponius, Letorieres nevelője	—	Bérczy Gyula
Grévin, szabómester	—	Szatmáry Arpád
Genovéva, neje	—	Örley Flóra
Ortiszt	—	Vank István

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Tamlászk. 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzárk 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, március 8-án:

Délután 3 órakor félhelyárrakkal:

Katalin.

Operette.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

Szökött katoná.

Népszínmű.

Igazságszolgáltatás.

A margittai képviselőválasztás epilógusa a törvényszéken.

Az oly nagy port vert margittai képviselőválasztás egyik incidensét tárgyalta tegnap a nagyváradi kir. törvényszék. A viharos követválasztás többek között olyan jelenetet is produkált, mikor a csendőrök és a nép között a harc már csak egy hájszálon függött. 1902. június 16-án Örley Kálmán a szabadelvű párt jelöltje. Közepesre érkezett programbeszédet tartani. Mivel a hangulat szerfelett izgatott volt, *Keresztesi Mihály* csendőr őrmester egy három tagú járőrrel követte a menetet. A közsgben a jelölt fogadására felállított diadal kaput a megérkezéskor a nép megtámadta és lerombolta, a jelöltet kövekkel dobálta s oly fenyegető magatartást tanusított, hogy a járőr az életbiztonság megőrzése céljából kénytelen volt a tömeg lecsillapítása céljából beavatkozni.

Terheltek közül azonban, a kik együttesen a zajgó nép vezetői és tüzelőiként szerepeltek, *Patka András* keresztesi őrmestert megragadta s elakarta venni a fegyverét s midőn *Agoston István* őrsvezető segélyére szedett, *Petrucz Miklós*, *Zsárka János* karókat és dorongokat tördelvön, ezekkel támadtak a csendőrökre s velük együtt a többi terhelte s maga a nép, a melyet az ellentállásra ter-

heltek ösztönöztek oly kijelentésekkel, hogy nincsen törvény, szabadon cselekedhetik minden ember.

A járőr csak azért nem folyamodott fegyver használatához, mert a felizgatott tömegben sok nő és gyermek volt s a képviselőjelölt és kíséretének a kérelmére attól elállott.

A járőr reggelig a közsgben maradt s midőn 17-én a terheltek közül letartóztatottakat a bírósághoz be akarta kísélni, egy csoport ember utját állotta, ezeknek élén *Czinczár Gábor* és *Sipos Lőrincz* támadásra és a foglyok kiszabadítására hívták fel a népet s felhívásukra a tömeg oly fenyegetőleg lépett fel, hogy a járőr nagyobb baj elkerülése érdekében kénytelen volt a foglyokat szabadon bocsátani.

Terheltek valamennyien beismerik, hogy a csendőröket megtámadó csoportban ott voltak, a bántalmazásra és a veszélyes fenyegetésekre vonatkozó tagadásukkal szemben azonban a fentebb ismertetett tényállás bizonyítható a *Keresztesi Mihály*, *Agoston István*, *Réthy Miklós*, *Sipos Gábor*, *Stiák András*, *Medvesi Arpád*, *Szabó Imre*, *Nemecz Károly* tanuk vallomásával.

A tegnapi tárgyalást *Nagy Ferencz* elökléte alatt a bizonyítás befejezése után mára halasztották.

Az öt vádlott védelmét dr. *Adorján Emil* képviseli.

A tábla szabadlára helyezte.

Megemlékeztük arról a véres esetről, hogy *Ludvigh Jenő* szentjohbi gazdálkodót, amikor Nagyváradról kocsijával igyekezett hazafelé, a sötét éjszakában megtámadták, s fegyverét elakarták venni.

Ludvigh Jenő azonban önvédelemből a támadók között lőtt, s az egyik embert agyonlőtte. *Ludvighot* a csendőrség letartóztatta, s a kir. törvényszék a vizsgálati fogságot elrendelte.

A nagyváradi kir. tábla azonban *Ludvigh Jenő* felebbezésének helyt adott, s tegnapelőtt a szabadlára helyezést mondotta ki.

Ady elítélve. *Ady Endre* hirlapírót a napokban nagy öröm érte, a Pálfi által kijelölt bizottság neki adományozta a 200 koronás hirlapírói díjat; — most azonban az öröm után szomorúság, a farsang után bőjt vár rá: a kir. Kuria elvetette rágalmozási bűnpörében a beadott semmisségi panaszt s így a káptalan meghurcolásáért le kell töltenie három napi közönséges fogházat.

Egy tiszteletreméltó, érdemes testület meghurcolásáért aránylag nem nagy büntetés, de nem is a fogságban töltendő napok száma szerint kell ezt a büntetést mérlegelni, hanem abból, hogy a bíróság közönséges fogházat állapított meg, ebből pedig intelligens emberre egy óra is mérhetetlenül nagy — és ez esetben, megérdemelt büntetés.

TAVIRATOK.

Az egyetemi ifjak tüntetése.

Budapest, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) A budapesti tudományegyetem ifjusága nagyban készülődik a vasárnapi tüntető körmenetre, melylyel a katonai javaslatok ellen tiltakoznak. Hogy a körmenet részleteit megbeszéljék, ma a *Kliványi-féle* vendéglőben népes gyűlést tartottak, melyen számos 48-as képviselő, köztük *Hentaller Lajos*, dr. *Lengyel Zoltán*, *Nessi Pál*, *Szatmári Mór* is megjelentek. A képviselők lelkes beszédekkel buzdították az ifjuságot, a kik nagy tö-

megbe csoportosulva a **Kossuth** Ferencz lakása elé vonultak, s a legpéldásabb rendben a Kossuth-nótát énekelve szétoszoltak.

Lujza hercegasszony lemond gyermekéről.

Frankfurt, március 6. (Saj. tud. táv.) **Lujza** toskánai nagyhercegnő lebetegedése után visszatér anyjához és születendő gyermekéről a szász királyi udvar kívánságára lemond.

Horvát ellenzék a katonai javaslatok ellen.

Zágráb, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) A horvát tartománygyűlés ellenzéke a zágrábi egyetemi ifjúsággal együtt nagyarányú tiltakozó tüntetésekre készül a katonai javaslatok ellen.

Földrengés.

Prága, március 6. Karlsbadban és környékén, Égerben és Graslitzban mára virradó éjjel világosan érezhető földrengés volt. Karlsbadban ma reggel 6 óra felé két gyöngébb lökést éreztek. Az eddig beérkezett jelentések szerint a földindulás sehol sem okozott kárt. A karlsbadi forrásoknak sem ártott meg eddig a földrengés. (M. T. I.)

Fölemelt büntetés.

Temesvár, márcz. 6. (Saj. tud. táv.) **Fried** Lajos temesvári üzért gabonaüzérkedés és csalás miatt még a múlt évben 14 napi fogház és 2000 korona pénzbírsággal büntette a törvényszék. Az ítélet felebbezés folytán azóta megjárta a kir. táblát, s itt az ítéletet 2 havi fogházra és 26 ezer korona pénzbüntetésre emelték.

Szell és Körber válaszána hatása.

Konstantinápoly, márcz. 6. Szell Kálmán és Körber miniszterelnököknek a Macedóniára vonatkozó interpellációkra adott válasza a Jildizben és a portán mély benyomást tettek. (M. T. I.)

Megölt menyasszony.

Temesvár, márcz. 6. (Saj. tud. távir.) Az egyik szomszédos faluban **Sakovár** Marion lakodalmán a viruló szépségű 20 éves menyasszonyt **Jargován** Ilie az egyik vőfély lövöldözés közben hátba találta. A leány holtan rogyott össze. A lakodalmas nép a gyilkos vőfélyre vetette magát s ulig birták megmenteni a nép dühétől.

Franciaország és Menelik.

Páris, március 6. Deloncle a kamarában határozati javaslatot nyújtott be, a mely a kormányt felszólítja, hogy tegye közzé az ethiopiai ügyekre vonatkozó diplomáciai levelezést és a Menelikkal kötött diplomáciai szerződéseket. Indítványa megokolásában Deloncle visszapillantást vetett a hatalmasságok és Abesszinia között való diplomáciai viszonyra és rámutatott Angliának és Olaszországnak arra a törekvésére, hogy ezt az országot hatalmukba kerítsék. Sajnálja, hogy Franciaország a fasodai eset után lemondott arról a jogáról, hogy a Nilust a Kongon és Bar-el-Ghazalon át elérje. Azután rámutat a szónok arra a koncepczióra, amelyet Anglia az oboki kormány

lustasága következtében elért. Az utóbbi bizott Ethiopia gyöngeségében, de ezt az 1895/6. események megczáfolták. Elítéli Lagardenak, Franciaország képviselőjének politikáját a francia ellenőrzés alatt álló ethiopiai vasutakra vonatkozó szerződés dolgában, a mely szerződést Menelik vonakodott ratifikálni, holott Angliának megengedte a Fokvárostól Kairóig vivő vasut építését és más koncessziókat is adott neki. Deloncle azt hiszi azonban, hogy nem fog sikerülni Franciaországnak Menelik királlyal való viszonyát megzavarni. Azért követeli a diplomáciai levelezés és az 1897. január 27-én kötött szerződés közzétételét, hogy Franciaország lakossága megismerje az ezzel a szerződéssel teremtett helyzetet. (M. T. I.)

Bányalégrobbanás.

Resicza, március 7. Az osztrák-magyar államvasutársaság Domán községbányájában bányalégrobbanás történt, a mely Klempár János resiczai és Höflinger János dognácskai illetőségű bányászokat megölte. Az utóbbit már négyszer érte bányaszerencsétlenség. Háromszor megsebesült, a negyedik esetben elérte a halál. Szerencse, hogy az összes lámpák jók voltak, mert a szakértők véleménye szerint, ha csak egy rossz lámpa is lett volna a bányában, az egész bánya felrobbant volna. Feltűnő jelenség, hogy minden tavasszal és ősszel ismétlődik a bányalégrobbanás. Három évvel ezelőtt két órával korábban történt a robbanás, mint most. Az oraviczai bányakapitányság részéről ideérkezett Zsembery Tivadar kapitány. (M. T. I.)

Eszéken megszűnt a tifusz.

Eszék, márcz. 6. A városi közegészségügyi tanács tegnapi ülésén az újév óta pusztító tifuszjárványt megszűntnek nyilvánították. Az egész idő alatt megbetegedett 250 ember, a kik közül 27 meghalt. Újabb megbetegedések csak szörványosan fordulnak elő. A város forrásvizvezetékét készül építeni. (M. T. I.)

Vasuti konferencia.

Johannesburg, márcz. 6. A vasuti konferencia jóváhagyta egy vasutnak az építését, a mely Springstől Ermelo környékéig fog menni. Kimondták továbbá a Harrysmith-től Viljoendorffig építendő vasut szükségességét, az irány meghatározását pedig későbbre halasztották. A vasutépítési program azonkívül tervbe vesz egy Johannesburgtól Vereenigingig építendő vasutat. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 212

— Kérjél csak egyet, de vala ni jobb fajtát, — vágott közbe Sagloba.

— T- csak nem változol meg! A tréfáid még mindig blyan rosszak, mint azelőtt, — szólt a lithván lovag.

— M- t-hát már azt hittük, hogy nem fognak támadni, ők azonban titkon ostromló gépeket építettek. Később megjutdunk, hogy Chmielnickij a támadást ellenezte, de fővezére, Csarnota megrohanta és azzal vádoita, hogy megijedt és össze játszik a lengyelekkel. Chmielnickij kénytelen volt engedni és Csarnotát küldte az os romra. Ami most történt barátaim, azt el

se tudom mondani. Az egész mindenség megtelt füsttel és tüzzel. Először merészen támadtak, betemették a sáncz-árkát és a falakat is megostromolták, de úgy elláttuk őket, hogy nemcsak a falakról, de az ostromló gépeikről elmenekültek. Akkor aztán kirontottunk négy ezreddel és lemészároltuk őket, mint a barmokat.

Wolodyjovski tűzbe jött.

— Oh, de sajnálom, hogy nem vehettem részt ebben a kis mulatságban!

— Nekem is hasznomat lehetett volna ott venni, szólt Sagloba nagy nyugalommal.

— Skrzetuski és Rogowski remekeltek, folytatta Longinus. Két nemes ellenfél ők! Különösen Rogowski nézett görbe szemmel Skrzetuskira és bele is köt, ha Weyher halálbüntetés terhe alatt meg nem tiltotta volna a párviadalt. Mi először nem is tudtuk megérteni, hogy mi lelte Rogoskit, amíg végre ki nem sült hogy rokona annak a Lasnernak, akit a herczeg, amint emlékezhetek, Skrzetuski miatt elkergetett a táborából. Innen eredt Rogowskinak nagy haraga a herczeg és mi mindnyájunk, de különösen az ezredes ellen és innen eredt az a vetélkedés, amely mindkettőjüknek dicsőséget szerzett mert nemes versengésben akarták egymást felülmúlni a nagy tettekben. Ők ketten mindig az elsők voltak a falakon, a kirohanásoknál, mi végre Chmielnickij megunta a hiábavaló ostromot és megkísérelte, hogy városunkat fortélylyal vegye be.

— Nagyon bizott ő kelme mindig ravaszágában, — szólt közbe Sagloba.

— Valóságos örült és e mellett nagy gazember is, — folytatta Longinus. — Azt hittem, hogy Weyher német; valószínűleg nem tudat a pomerántai vajdának erről a cziméről. Levelet írt hát neki azzal a szándékkal, hogy a starostát, mint jövevény bérenczet áruulásra bírja. Weyher azonban megírta neki, hogy kicsoda ő és hogy a kisérétével nem helyes czmre fordult. Hogy igazi értékét és méltóságát megmutassa, a starosta e levelet valami előkelő nemessel és nem a trombitással akarta elküldeni, a nemesség között azonban nem igen akadt, aki azok közé a vadállatok közé szivesen, ment volna. Mások a rangjukra hivatkoztak, így hát én vállalkoztam rá — és halljátok csak most kezdődik a java.

— Hallgatunk figyelemmel, — szóltak bajtársai.

— Odalovagoltam és a hetmant részegen találtam. Nagyon haragosan fogadott és amikor elolvasta a levelet, rám rontott a vezéri pálcájával, én pedig Istennek ajánlottam a lelkemet és így gondolkodtam: Ha hozzám mer nyulni, az öklömmel verem be a koponyáját.

— Mit tehettem volna egyebet, pajtások mi?

— Nemesen gondolkoztál, szólt Sagloba meghatottan.

— De a főemberei csillapítani próbálták és elállották az útját, de különösen egy fiatal tiszt, aki vakmerően megragadta, visszalökte és így szólt:

— Csak nem fogsz ilyesmit tenni, pajtás, nagyon be vagy rugva!

Megnéztem, hogy ki kelt a pártomra, mert csodáltam a vakmerőségét és azt, hogy Chmielnickijgel olyan bizalmas. — Hát Bohun volt.

— Bohun? — kiáltott fel egyszerre Wolodyjovski és Sagloba.

— O volt, megösmertem, mert Roslogiban már láttam.

— Ő is megösmert. Hallottam, amikor így szólt Chmielnickijhez:

— Es az ember jó ismerősöm.

És a berugott ember hirtelen elhatározásával így válaszolt Chmielnickij:

— Ha jó ismerősöd, fiacskám, hát adj neki ötven tallért és ereszd szabadon.

Bohun adott is menlevelet, ami pedig a tallérokat illeti, nehogy elkapassam azt a bosttiát, hát kijelentettem, hogy tartsa meg a szolgálói részére, mert nemes ember nem szokott borralalót elfogadni. Nagy tisztelettel bocsjátottak el a sátorból, de alig voltam kőn Bohun hozzám jött és így szólt:

— Mi már láttuk egymást Roslogiban.

(Folyt. köv.)

TANUGY.

Értesítés!

Nagyvárad és vidéke t. közönségét van szerencsém értesíteni, hogy a

Braun és társa

üzégen alakult és Nagyvárad, Zöldfa-utcán, a volt

Roth A. Gyula-féle

helyiségben berendezett **czipő, kalap és férfi-divat kereskedést** a mai napon átvettem és azt újonnan a mai kor követelményeinek megfelelően berendezve a saját cégem alattóbb vezettem.

A midőn ezen üzletemet megnyitom, biztosítom a nagyrészt közönséget arról, hogy szükségletét sehol oly

olcsón és jó minőségben

be nem szerezheti, mint nálam.

Kérem erről szives látogatása mellett személyes meggyőződést szerezni.

Tisztelettel:

Weisz Henrik.

150

KÖZGAZDASÁG.

Segélypénztár statisztikája.

Az Országos Gazdasági **Munkás- és Cseléd-segélypénztár** segélyezési statisztikája érdekes képet nyújt e rohamosan fejlődő intézmény működéséről. Míg az 1901. évben, tehát a pénztár első évében 38269 korona segélyt osztott ki a pénztár a tagok között, már 1902 vagyis a múlt évben a segélyezési összeg 141492 koronát tett ki. Még nagyobb a segélyezés mérve a folyó évben, amelyben már eddig, tehát mástól hónap alatt 43648 korona segély utalványoztatott. A pénztár fennállása óta tehát 3203 esetben 223409 korona összeggel segélyezte tagjait. Ebből 267 esetben 66913 korona jut a haláleseti segélyezésekre.

Ez az összeg maga megczáfolja azt a téves állítást, hogy a mezőgazdasági munkásokat, a földmivelő népet baleset ritkán éri, mert hiszen a kiutalt segély mind baleset folytán vált esedékessé. Ugyanis a várakozási idő, amelynek eltelté után a pénztár bármi okból eredő munkaképtelenség címén nyugdíjat ad tagjainak, még nem telt el, s így a fenti segély kizárólag mint baleseti segély lesz utalványozva. S hogy milyen súlyosak voltak ezek a balesetek, azt bizonyítja azon körülmény, hogy már a folyó évben 31 baleset folytán beállt halálozás fordult elő.

E 31 baleset folytán elhalt tagok névsorát a következőkben közöljük: Frimel János (Privigyé), Romány Mihály (Török-Szt.-Miklós), Rusznák Hritor (F.-Szinevér), Stefanin Pál (Tonkháza), Molnár Gábor (Hajdu), Bednárin József (Lieszkovec), Oman János (Surány), Vaverka István (Koslatkó), Mészáros György (K.-Tengelicz), Somogyi Ferencz (Olcsva), Sztudola András (Fancsal), Nagy Mihály barna (Egerszólát), Óri Mihály (Szemecsehe, Uj-Dombóvár), Perla Mihály (Czabaj), Izregli Vendel (Szentés), Horváth Mihály (Dunapentele), Braszó János (Kádár), Lipták György (Nagy-Szatna), Prók János (Nagy-Csécs), Dudás Mihály (A.-Berecki), Székely András (Szeged), Mátyás József (Lábatlan), Fántner Károly (B.-Szt.-György). (Ezeknek családja 400—400 korona segélyt kapott), Mizsák György, (Petróc), Sztratinszky Samu (Bulkesz), Major Elek (Mezőhegyes), Petrács János (Mikeháza), Fichert Katalin (Billéd), Hauser József (Püspökladány), Ursz Ilona (Keleczel), Veinreich Mihály (Kara-Vukova). Ezeknek családja 100—100 korona segélyt kapott.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 6.

Oszták hitel	—	—	—	—	697.—
Magyar hitel	—	—	—	—	701.—
Allamvasut	—	—	—	—	—
Rimamurányi	—	—	—	—	509.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	472.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, márcz. 6.

Buza októberre	—	—	—	—	8.01
Buza áprilisra	—	—	—	—	8.98
Tengeri	—	—	—	—	5.16
Rozs okt.	—	—	—	—	6.58
Zab ápr.	—	—	—	—	—
Káposzta, repce, aug.	—	—	—	—	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márcz. 6-án.

Magyar aranyjárdék 4	—	—	—	—	121.10
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	98.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/2	—	—	—	—	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	—	—	—	—	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—
Magyar földterhermentési kötvény 4%	—	—	—	—	99.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	—	—	—	—	99.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	—	—	—	—	159.50
Oszták járdék papirban	—	—	—	—	100.35
Oszták járdék aranyban	—	—	—	—	100.85
Oszták korona járdék	—	—	—	—	121.—
Oszták államorsjegyek	—	—	—	—	101.—
Oszták magyar bank részvény	—	—	—	—	154.50
Oszták hitelbankrészvény	—	—	—	—	15.75
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	740.25
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	—	690.72
Párisi vista	—	—	—	—	95.50
29 frankos arany (Napoleon'dor)	—	—	—	—	19.12
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	117.15
Londoni vista	—	—	—	—	240.22
20 márkás arany	—	—	—	—	28.48

Forgalmi kimutatás 1903. márcz. hó

3-ról. Tiszta buza körülbelül 380 hltr. Kétszeres buza 80 hltr. Rozs 170 hltr. Arpa 100 hltr. Zab 150 hltr. Tengeri 270 hltr. Burgonya 120 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 88 drb. Félhizott 110 drb. Sovány 140 drb. Süldő 300 drb. Malacz 240 drb. Hizott marha 75 drb. Jármos ökör 620 drb. Fejős tehén 280 drb. Borjú 310 drb. Bivaly 11 drb. Juh és kecske 138 drb. Ló 718 drb.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetmény.

A Nagyvárad takarékpénztár, Bihar megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar megyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank Rt. bejegyzett nagyváradai cégek ezennel közhirre teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó is nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a belevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik. Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t.

158.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utcai lakás** f. évi május 1-től kiadó.
Bővebbet a házmesternél.

180.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém értesíteni, miszerint az utaztatás törvényes beszüntetése következtében »női divat-szövet és selyem-különlegességek áruházaim« összes cikkeiből **Nagyváradon, Strohmayr Pál vászon- és fehérnemű üzégénél** (Szent László-tér 1. sz. Telefon 166.) **bizományi raktárt létesíték**, hol már a legközelebbi **tavaszi és nyári ujdonságok** beszerezhetők, esetleg megrendelhetők.

Vidéki megrendeléseket, valamint minták szétküldését is Strohmayr Pál ur eszközli, miért is kérem becses szükségletei iránt hozzá fordulni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

SZÉNÁSY GYULA
BUDAPEST, Kristóf-tér.

350

A
Polgári Takaré- és segélyszövetkezet
folyó év elején nyitotta meg

8-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtók

e hó végéig mulasztási illeték nélkül vétetnek fel.

Befizetés hetenként 3-szor, u. m.:

Vasárnap d. e. 9—11 óráig

Szerdán d. u. 3—5 »

Pénteken d. u. 3—5 »

teljesíthetők.

Jelentkezők mindennap felvétetnek a
szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth
Lajos-u. 4. sz.) 179

151.—1903. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezen-
nel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi
kir. járásbíróságnak 1902. évi VI. 2773/3. számú
végzésével Dr. Blauner Mór ügyvéd által
képviselet Reizmann Ignác felperes részére
Domokos Károly alperes ellen 137 kor. 10
fill. követelés és jár. erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás folytán alperestől le-
foglalt és 1617 kor.-ra becsült ingóságokra a
Nagyváradi városi kir. járásbíróság fenti számú
végzése folytán az árverés elrendeltetik, an-
nak a felülfoglaltatók követelése erejéig is,
amennyiben azok törvényes zálogjogot nyer-
tek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Ko-
lozsvári-utca 401. számú házban leendő megtar-
tására határidőül 1903. év márczius hó 9.
napjának délután 2 óráig tüzetik ki, mi-

kor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb in-
góságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés
mellett, szükség esetén becsáron alul is el fog-
nak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő
ingóságok vételárából a végrehajtó követelését
megelőző kielégítéshez tartanak jogot, ameny-
nyiben részükre foglalás korábban eszközöl-
tett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből
ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az ár-
verés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy
írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni
tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bi-
róság tábláján kifüggesztését követő naptól
számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1903. évi február hó
21. napján.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

188.

Értesítés!

Üzletnagyítás és építkezés végett az egész raktár

a Kalenda-féle üzlethelyiségbe,

Szt. László-tér lett márczius 12-ig

áthelyezve, ahol e szép rőfös és rövidáru raktárban mindent a lehető legolcsóbban
lehet beszerezni.

Kérem figyelemmel lenni, mert e raktár ki lesz e helyiségben áruva.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

221.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyváradi, Apáczai-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.